

De redders en badendienst van toen.

Constant Devroe

Reeds vanaf de 19de eeuw had het gemeentebestuur reglementen opgesteld betreffende de zeebaden. Hier volgen enkele artikels, in de spelling van toen, en ondertekend door Burgemeester Sebastiaan Nachtegale op 11 mei 1894.

REGLEMENT OVER DE ZEEBADEN

ART. 284. De plaats bestemd voor het nemen van zeebaden in deze gemeente is de ruimte gelegen op 150 meters van weerszijden van de vuurtoren. Deze plaats zal aangewezen zijn door palen dragende het opschrift : BADPLAATS.

ART. 253. De Burgemeester of zijn aangestelde, zal zorg dragen dat hunne aankomst op het badstrand de badwagens niels te wenschen laten en verders gedurende het ganse badgetij goed onderhouden worden; dat zij voorzien zijn van twee stoelen, eenen spiegel en eenen kapstok, dit alles in goeden staat; en bovenal dat zij op eene voldoende wijze kunnen gesloten worden langs binnen.

ART. 257. Niemand mag zich baden zonder gekleed te zijn met een wollen of gebreid badbkleedsel, in goeden staat.

ART. 258. Van 7 ure 's morgens tot 1 ure 's namiddags en van 3 tot 6 ure 's avonds, zullen in afzonderlijke burelen, van 1 juli tot laatsten september, badkaarten worden afgeleverd aan volgende prijzen :

1. Badkaarten in het algemeen : 70 centiemen, waarvan 0,50 fr. voor de badkarrenhouders en 0,20 fr. voor de gemeente

2. Badkaarten voor kinderen van 12 jaar en daar beneden : 35 centiemen, waarvan 0,25 fr. voor de badkarrenhouders en 0,10 fr. voor de gemeente

ART. 261. Het is de baders stiptelijk verboden zich buiten grond te wagen. Wachters door het bestuur aangesteld zijn gelast de baders te waarschuwen en desnoods redmiddels toe te dienen.

Aldus vastgesteld in zittingen des Gemeenteraads van 11 Mei 1894.

De sekretaris
Lod. DU BOIS

De Burgemeester-Voorzitter,
SEB. NACHTEGAELE

Souvenir de la Catastrophe de Kwocke, 22 juillet 1896. Offert aux courageux sauveteurs.

Op de foto, in het begin van de jaren dertig zien we : controleurs Firmin Desmidt, redder Victor Amys, controleur Jacobus Van Wassenhove, redder Oscar Amys, hoofdcontroleur Marcel Hendrichs, redder Karel Amys en redder Sissen Rues.

Op een dag dreigde er een hevig onweer los te barsten. Sissen, die geen woord Frans sprak, maar toch de badgasten wilde waarschuwen, stak zijn wijsvinger in de lucht en riep: "boebeldeboebeldeboep!"

Redder Robert Amys, controleur Arthur Viaene, strandwacht Raymond Janssens, redder Victor Amys, strandwacht Louis Van landschoot.

Het bootje, tweedehands aangekocht door de gemeente, was kleiner dan een gewone reddingsboot. Het had ook een spiegel of 'plat gat' wat bij zeevang gevaarlijk was om aan land te komen, daar het dan moeilijk te besturen viel.

De taak van de controleurs bestond er in de badkaarten van de badgasten aan te nemen. Ze droegen een metalen doos, waaraan een stevig lint bevestigd was, rond de hals. Bovenaan was er een gleuf waarin de etiketten gedeponereerd werden. Bij warm weer hadden ze soms beide handen nodig om de kaarten aan te nemen. Een deel van de ontvangsten was voor de stranduitbater, een percentage voor de gemeente.

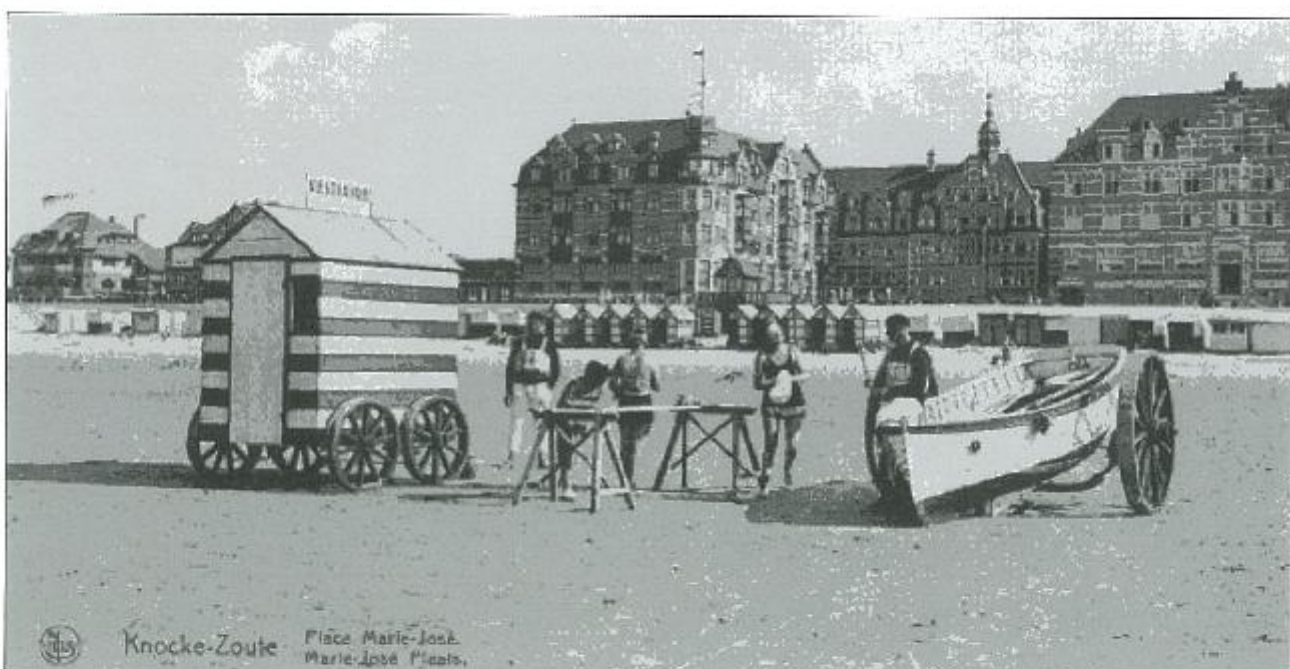

Van links naar rechts : Constant Byl, Edmond Byl, onbekend, controleur Jan Sys. Zittend : Aloïs Govaert en Louis Vasseur.

Van links naar rechts : Aloïs Joris, Robert Anys, Maurice Uvado (koksier), René Dreyfont et Jules Govaert.

In juli 1936 werd de badinstelling van Het Zoute officieel ingewijd. Tijdens de voorafgaande winter werden er door de N.M. Trabeka uit Brussel een zestigtal betonnen palen in het zand geslagen, dit nabij de dijk om er de nieuwe badinstelling op te bouwen. Deze bestond uit 74 gewone cabines en 22 luxe kleedkamerljes met stortbad.

Redder Robert Amys staat bij het bootje en redder Victor Amys bevindt zich nabij de 'vestiaire'.

De reddingsboot van het strand naar de nieuwe badinstelling wordt uit het water gehaald. Van links naar rechts: Constant Devroe, Louis Viaene en Albert Bonte. Willem Degroeve staat aan de dissel. De vijfde redder, Camille Depaep was op die nazaterdag met verlof.

Rechts redder Oscar Amys, bijgenaamd 'Prip'. Bij hem waren de baders in veilige handen. Later werd hij aangesteld als hoofdredder. Links, redder Alfons Gonnert, gehend als 'de Mouten'.

Gedurende de middagpauze zaten de redders graag gezellig samen. In die tijd was het strand nog breed en moest er geen zand aangevoerd worden. Tegenover de vuurtoren, van links naar rechts: Jules Govaert, Edgar Vlaeminck, Edmond Swaawaert, Alfons Lierman, Edmond Del, René Dreyssondt, de fotograaf, Constant Dyl en Alois Joris.

Veel van de redders werkten buiten de seizoenmaanden in het bouwbedrijf. Van links naar rechts: Constant Devroe (jobstudent), Louis Viaene (slooterman), Camille Depaep (schilder), Willem Degroeve (metser) en Albert Bonte (melser).

Op een zonnige namiddag lagen we voor anker in zee. Enkele badgasten hingen aan weerszijden van de boot. Plotseling begon de boot vol te lopen. Achteraan op de bodem van de boot was er een uitneembare vloer en daaronder zat een kurk om het buiswater te laten wegvloeden als de boot uit zee kwam.

Een grappenmaker had de kurk eruit geduwd. Dit gebeurde enkele dagen na elkaar en het begon onze keel uit te hangen. Toen nam ik de kurk mee naar huis en stak er een stopnaald door die er aan de buitenkant een centimeter uitstak. Daarna bleef de boot steeds droog. De grapjas had zijn lesje geleerd.

De Compagnie van het Zoute liet drie nieuwe reddingsboten bouwen bij de scheepswerf Panesie in Oostende. De bootjes waren uiterst wendbaar en zecwaardig.

Bij zwaar weer droeg de achterman, die vooraan zat, een oliekket die hij uitdeed nadat hij het anker uitgeworpen had. De voorman, die achteraan in de boot stond, was de kapitein. Zijn wedde was ook hoger dan die van de achterman.

Om het water uit de boot te hozen werd een grote conservendoos gebruikt. Van een hoosvat was er toen nog geen sprake. Als één van de mannen dringend moest plassen, zette hij zich op zijn knieën in de boot en gebruikte die doos. Daarna werd de inhoud onopvallend over boord gekieperd.

Rechts redder Kamiel Claeys en links Jan Stockx waren van de beste roeiers. Ze deinsden er niet voor terug om bij zwaar weer in zee te steken.

*Van links naar rechts:
Medard Laseure, Marcel Oezar, Victor Anys,
Firmin Verschaven en Robert Anys*

De badinstallatie aan het Albertplein werd gedurende de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers afgebroken en na de oorlog terug opgebouwd. Ze was minder luxueus. De redders poseren even voor de fotograaf: Op het strand van het Zoute wisselde de ploeg redders iedere zomer van standplaats. Van links naar rechts: Alfons Gooaert, Willem Terny, Camille Depaepe en Firmin Verschueren.

*Op het strand van het 'Zoute-waaijen' rusten de stranduitbaters en redders even uit:
Rechtstaand: Hélène Amys, Arthur Vissene en Hubert Heememan.
In de ligzetels: Huguette Jussons, Willem Terny, Kamiel Claeys, onbekend, Camille Depaepe en Raymond Janssens.*

Hij afgeand tij en zeegang is het voor de redders opletten geblazen.

Redders Jules Govaert en Jan Beirns laden de reddingsboot op zijn wagen. Jan was jobstudent die later briljante studies deed.

Om het lastige laden van de boot te vermijden maakte men een constructie waarvan de boot opgehouden werd.

Stranduitbater Charles D'Hooghe verhuurde vlotjes, 'flotteurs of whoopies' genaamd, en kano's op het Albertstrand, Knokke-Midden en het Zoute. Op dit laatste strand stond zijn zoon Albert in voor de verhuring.

Charles schafte zich een motorboot aan, bemand door zijn zoon Michel en redder Oscar Amys, om de vlotjes en kano's in het oog te houden. Sommigen waagden zich soms te ver buiten de kust. Het scheepje kreeg de naam 'Johanna', de voornaam van Charles zijn echtgenote. Op de spiegel stond een grote vlag met als opschrift 'Surveillancc'. De strook tussen het Albertstrand en het Zoute werd voortdurend afgevaaren.

Tijdens de oorlog deed Michel dienst als zeeofficier. Hij ging met zijn schip ten onder en stierf de heldendood (zie Cnocke is hier nr 45 - 2008).

Na de oorlog kwam het strandleven geleidelijk terug op gang. De Engelsman Bird Heald, een soldaat van het geallieerd leger die hier achtergebleven was, zat nu aan het roer van het motorbootje en redder Oscar Amys was terug op post. Later werd Constant Viacne, bijgenaamd 'Trompetje', stuurman op de boot.

Het warm zomerweer en het zilte zeewater maakte de redders dorstig en na hun diensturen gingen ze hun dorst lessen in het café 'De Mercator', op de zeedijk bij Marietje Van de Velde. De bar kreeg de bijnaam 't Klein Stadhuis' want redders, gemeentebedienden en gemeenteraadsleden waren er vaste klanten.

In de maand september vond redder Jules Govaert, met klompen, het te hard om snel blote voeten op het strand te slaan. Hij was een zeer oplettend redder en zeker de beste bootsman van de ploeg. Naast hem staat redder Roland Sys.

Er was ook een staatsreddingsboot die gebruikt werd voor het redden van schipbreukelingen. Hij stond gestationeerd in een loods aan de vuurtoren. De bemanning bestond hoofdzakelijk uit douaniers, maar er waren ook redders bij van de strandreddingsdienst. De oefeningen hadden plaats bij rustig weer. Bij stormweer werd de bemanning opgeroepen en bleef dag en nacht op post. Na de Tweede Wereldoorlog werden deze boten buiten dienst gesteld.

